

glas, pripisana itd. računava se na temelju cijena ili po dogovoru. za predbrojbu, oglašavanje naputnicom ili polupost. šteditelnicom u Beču administraciju lista u Pulu. naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu

NAČA SI OČA

Izlati svakog četvrtka o poštne. Netiskani dopisi se ne vraćaju opodpisani ne tiskaju i nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, } na godinu 5 K za seljake } ili K 5.—, odn. K 2:50 na pol godin. Izvan carevine više poštarina. Plaća i stavlja se u Pull. Pojedini broj stoji 10 h, zastali 20 h, koji u Puli, toli izvan iste. Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljavaju sva pisma i predplat.

Iz sjednice obč. zastupstva,

održavane u Kastvu dne 28. junija 1905.

Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

ve. Smišljeno — učinjeno. Da ja mi-g. Suchaneka bila u istinu sretna, nije okolnost, usljed koje su se u vrijeme družbine olovke toliko raz- te ima opravdane nade, da će našoj pripasti i od njih izdašan godišnji d. Preporučamo najtoplije svima, da obito u uredima i školama služe je- olovkama družbe sv. Cirila i Metoda ru.

i. Družbine razglednice bile su ogla- još lanjske godine, ali zbog nekih ki-kih zaprieka, nisu jošje mogle doći met. Sada su te zapriekje uklonjene, nadamno, da će već ovih dana za- li i to vrela družbine privrede.

(Nastavak sliedi.)

carevinskoga vieća.

Beč, 20. juna 1905.

oslie punoga mjeseca pretrgnuća je zastupnička kuća opet sjednicu pak četvrtak i petak prošloga tjedna, r i danas ovoga tjedna.

sjednica prošloga tjedna bio je predmet razprava u prvom čitanju onskoj osnovi c. k. vlade, kojom te njeke promjene u zakonih glede te koli katoličkih toli grčko-iztočnih ika. Promjene idu za tim, da se mašnijemu dielu svetećeničtva ponekle ja dohodke i mirovina.

o te zakanske osnove došlo je usljed toga prešnoga predloga dra Stojana ova, koj predlog su podpisali za- ci skoro svih stranaka, i proti ko- je čulo samo slab prigovor. Sad žešćih prigovora. Nije se prigova- nijedne strane, da se nebi imalo tati dohodke njekim svetećenikom i nu; pripoznalo se je potrebu toga ianja; al se je ujedno reklo da nije zvana da dađe sredstva za to, nego to imali učiniti bud biskupi i u bogatiji crkveni dostojanstvenici, bud iei stanovitoga vjeroizporjedanja, m slučaju katoličkoga ili grčko- ga. Tu se je onda navadljalo kolike e imadu njezi biskupi ili nadbi- kolike razni kaptoli, a kolike razni ani, pak reklo da bi se od tuda pomoći sirovašnjim svetećenikom zprave došlo je do gradnih izpadaja ih zastupnika. Napadali su se oso- tođer slovenski zastupnici napredne rvativne stranke iz Kranjske.

ena zakanska osnova bila je upu- proračanskom odboru da o njoj i. Tek kad taj obavi svoj posao, do drugoga čitanja koje je glavno ke zakanske osnove.

šupnici Pogatchnik i dr. te Ferjantčie jedne i Schalk i dr. s druge strane i su interpelacije radi dogodjaja u ah dne 1. juna t. g. Domžale su u Kranjskoj. Tamo su se ugnježdili njezi Njemci izradjuju: slamnate klobuke. Na- rasti su njim govori pak su počeli tjerati politiku i izazivati domaće slovensko pu- čanstvo. Priredili su i njekukvu svečanost te i tu izazivali, a najbrže i napali. Morali su mnogo učiniti, jer su se i strpljivi

Prisutno je 23 zastupnika i 2 zamjenika. Predsjednik gosp. K. Jelušić otvorio sjednicu u 10 sati pr. podne, te se je preslo na dnevni red:

Uzeta su do znanja slijedeća priobćenja: da je Vlah Franjo Tominić iz Jusčić primljen u savez grada Spilita; da je c. k. ministarstvo željeznica dozvolilo gosp. knezu Wrede da poduzme tehničku radnju za gradnju elektr. željeznice od Cirkula do Kantride; da je zemaljsko školsko Vijeće podijelilo dopust Ivu Franki-u u Rukavcu do svršetka školske godine radi bolesti, nu da je isti preuzeo podučavanje 26. t. mj.; da je dr. Poščić primio povoljnu prizivnu riješitbu u parnici Studene proti Baraku; da se je gosp. Gorup Josipu odplatilo danih 2000 K glavnice sa kamati, te da će se preostatak od K 2000 isplatiti kad se primi treći obrok potrošarine od godine 1903; da se je isplatilo sa K 60 popravak pumpa na sternama Zorzići i Globiči; da se je sa troškom od K 48 namjestilo putokaze Diradžje-Kantrida, Kastav-sv. Matej-Klana; da se je g. Šepiću povjerilo sastav proračuna i nacrti za preuđenje bivše obč. škole u Kastvu u obč. zatvore; da se je upravnom vijeću u Klani vratilo nacrt o popravku crkve sv. Jerolima opaskom, da ga predade vještaku, koji će polag istog sastaviti potrebovnik, koji nek se zatim amo predloži na raspravu radi doprinosa sa strane pridr. občine Studena; da se je umolilo upravu južne željeznice da na svoj trošak učini most kod km. 47:7 u Rubešovoj, nu ista nije se toj molbi odazvala prepustiv tu radnju občini te se zaključuje da se molbu ponovi putem c. kr. kot. poglavarstva; da se je sa Frlan Franom mladjim sklopilo najamnu pogodbu radi kamenoloma kod tvornice "Union" u Zemetu; da se je limar Madotto izjavio da bi na školi u sv. Mateju sa ceste postavio nove žlijebove i stare otraga popravio sa K 62:40, nu na predlog savjetnika Širole zaključuje se da budu svi žlijebovi novi; iz pocinkovanog laminara uz cijenu od K 2 po tekućem metru; da je geometrički instrument pokvaren te da bi popravak stajao do K 120, zaključuje se, da se ta radnja obavi kod tvrdke Fromme u Beču. Poslovna godina 1904. za občinu Kastav i pridr. Brgud, Lisac, Skalnicu i Studenu bila je zaključena sa ukupnim prihodom od K 182,394:10, rashodom od K 163,766:34, dakle sa viškom od K 16,627:76. Za pokriće blagajničkog manjka pridr. občine Skalnica i Studena uzajmila je blagajna občine Kastav prvog K 1291:30, drugog K 1527:30 što će joj ove tekom godine 1905. povratiti sa 6% interesa.

Dne 14. junija t. g. obavio je občinski financijski odbor pregled občinske blagajne, polak koje proizlazi da je občinska blagajna imala viška u gotovom novcu K 680:47 para, a u državnim obligacijama i privatnim zadužnicama K 259,344:85.

Na upit župana iz Studene, upravljen na upravno vijeće u Klani, da bi se mirnim putem riješilo spor granica između tih dvih občina, te na odgovor istog vijeća i postavljenih točaka zaključuje se, da se županu Studene dađe prepis tog odpisa, kojeg da saohbi svojim suobćinarom, te da po tom dađe občinskom glavarstvu svoje očitovanje.

Prima se do znanja izdanu zabranu Jurju Abelj, koji da je neovlašteno izvažao materijal sa parcele 1710, u Zemetu. Prilivača se predlog savjetnika A. Spincića, da se zamoli c. kr. ravnateljstvo pošta i brzojava, da bi se ustrojila telefonska postaja kod poštanskog ureda u Francićima. Na preporuku obč. lječnika zaključuje se, da se nabave dvije željezne postelje za izoliranje bolesnika u slučaju kužnih bolesti.

Gospodarska zadruga u Voloskom obratila se je na ovu občinu predstavkom, da bi se sve občine ovog političkog kotara složile te svojim sredstvima uzdržavale jednog putujućeg učitelja gospodarstva. Sdajući putujući učitelj gosp. Sancin imade tri politička kotara, te mu nije moguće da često zalazi u naš kotar koji mu je ujedno najodjaljeniji, pak time trpi naš napredak u gospodarstvu. Obćinsko zastupstvo, uvidjavući važnost ovog predmeta, zaključuje već sadu načelno, da se glede ustrojenja mjesta putujućeg učitelja predmet prihvaća uz uvjet, da bi istomu bilo sjelo u Kastvu. Glede doprinosa k plaći učitelja zaključiti će se kasnije, kad se bude predmet približavao svojem obistinjenju. Rečenog zadruzi prepusta se dalnju akciju glede postignuća mjesta zajedničkog putujućeg učitelja gospodarstva.

Vlasnik kupališta V. Mittel na Kantridi rabi napise i redovito tiskane oglašave na kojima nema niti spomena hrvatskom jeziku, te se zaključuje, da se imade u najmovnu pogodbu što će se s njime sklopiti postaviti i taj uvjet, da imade na prvom mjestu tiskati oglašave i napise u hrvatskom jeziku. To isto imadu činiti i ostali zanatlije i obrtnici po cijeloj obćini.

Prima se do znanja, da se je tekom god. 1904. utjeralo od plicovine sajmišta K 2660, a u tekućoj godini do sada K 1622:30 para.

Zadnjih godina opaža se, da se češće događaju požari u šumih, koje prouzroče radnici iza kako su svoj posjed od korova i lišća očistili, spremili i kup i zapalili. To paljenje je štelno i po šume, jer se ne može tekom vremena stvoriti venica. Zaključuje se u smislu poziva kotarske oblasti, da se takva paljenja blizu šume zabrane, proglasiv to javno narodu.

Na cestama od Matulji k moru raste neprestano promet teskih vozova i kočijaši tjeraju kola brzinom tjerajuć kola u kas, što prijeti sigurnosti prolaza pjesnaka. Zaključuje se, da se oglasom zabrani pod pretnjom globe vozarom teskih kola voziti u kas u području ove občine.

Prima se do znanja, da je Ružič Jakov primljen u savez občinarstva grada Trsta, dočim punoljetni sin Jakov i kći Antonija nisu uzeti u taj primitak.

Obzirom što vrata i prozori na školskim zgradama u Rukavcu nisu već više godina hojadisani, zaključuje se, da se to učini za školskih praznika ove godine.

Poduzetnici gradnje šterne u Skalnici priobćuju, da je ista gotova osim iskopavanja kanala za tuba, što su oni voljni preuzeti sa K 1:40 po tek. metru, koju radnju im se je povjerilo i što se odobrava zaključkom, da se postavi pumpe i tube, te da se predje na kolaudaciju te šterne.

be svega; njegovo djelovanje, njegove misli, skrbi i brige bile su sve usredotočene u tom njegovom i našem mezmjetu. Vjeđnu blagodarnost duguje ova naša družba tom svom velikom pokojniku, pa je lijepa i nježna bila misao svih nas, što smo za sjedište ove družbine skupšline,

navalila pismima na članove u Americi i drugod, skucakala primjerenu svotu i poslala ju našem Ravnateljstvu.

I hvala toj učiteljici — ona naša podružnica nahodi se i danas jošje u životu, doklen tolike druge sa dugim nizom

bavi s pram naše družbe. Evala im!

5. Družbine olovke. Česka „školska Matica“ ima već odavna u prometu svoje olovke, koje joj nose liepu, godišnju dobit. Gospodin Milan Suchanek, trgovac u Zagrebu, došao je na misao, da bi se takove olovke uvele u prodaju takodjer na korist

su mnogo učiniti, jer su se i strpljivi

glava ploda, koje su ostale u kotaru. Ako bi koji htio otvoriti gdje god koju naskoču postaju neka se javi i zadruga će mu biti na pomoć, da to postigne.

U Berset se dalo jednog praza bergamaške pasmine. Polag obavijesti primljenih uspjeh odgovora doniekle nadam, nego treba nastaviti pokus još nekoliko godina, da se vidi je li se za naše krajeve i za naše potrebe preporuča križanje sa onom pasminom.

Sjećat će se gg. članovi, da se je u dvih zadnjih skupštinah razpravljalo o osnuću društva za osiguranje goveda. Prihvatili smo prvi put jedne pravila i drugi put je preinačili po uputi c. k. ministars na 30. marča 1904. iznova na potvrđivanje godinu dana i dva mjeseca, a mi još nismo riješenja. Zadrugni tajnik, nalazeći se pri Trstu, pošao je na namještništvo, u uspjehu i ondje mu se reklo, da je ministarstva, da se prevadja na hrvatska pravila, koja bi mogla vrijediti za sve i da će nam se to čim prije poslati. Čet i više taj primjerak, al ga još ne dočel.

Možda je to zakašnjenje u savezu zemaljskog sabora, kojim se hoće pod ok odobora uvesti osiguranje goveda za što pošto to zemaljsko osiguranje ne će bit nije nimalo vjerojatno, da će se mi uplesti u mrežu, koja bi se putem htjela oko njih baciti, to nije bilo na da nam se iza godinu dana ne odgovori.

U početku se spomenulo biedu, u naš kotar skupa sa mnogimi drugim u Vladi je htjela priskočiti u pomoć i p zadruga, da se izjave o potrebi i o ton se dalo toj obćoj biedi doskočiti. Naša također pozvana i sudjelovala je kod c renstva po svojem podr. dsjedniku, shodne predloge. Žalibože od svega tog kotaru ni najmanje koristi, jer bi reč, htjela, nego li je mogla.

Bio je razpisan natječaj za nagru vanju gorskih golotinja. Akoprem se povjerenicah svuda razglasiti nije se niti!

Kako svake godine, tako nam je i na Voloskom podielila K 50 podpore. inate nam podieljenom kreditu za skupr joj bude ovim izrečena naša svesrdna h Izposlili smo također od zemaljsk skoga vieća K 75 podpore za nabavu razn knjiga, čim će se udariti temelj našoj z nici.

Isto vieće nam je dalo K 150 pripo skropilnica.

Budi i njemu izrečena ovim hvala Podnesenih i rješenihi spisa bilo skupa 158.

Broj članova, koji je koncem god 189, porasao je do konca godine 1904 tako da nas je bilo onda ravno 180.

Nije ni iz daleka ono, što bi mi že je u nas nešto više zadrugna duha, i budimo zadovoljni, da u ovih prilikah, ali ipak rastemo od godine do godine u

Budi preporučeno svim gg. članovc čim više zadrugara u naše kolo nagovor Čim nas bude više pravih članova, pravoga zadrugna duha, tim će više dovat i nositi koristi svima skupa i dincu.

Predsjednik upita je li ima tko što opazili.

G. Barković Juraj predložio, da se do znanja i zahvali predsjedništvu na ra Taj predlog bude primljen jednoga

Točka 3.

Izveštaj blagajnikov.

Pozvan od predsjednika, blagajnik p za minulu godinu 1904., koji glasi:

DOHODAK:

1. Preostatak od god. 1903.	
2. Pristupnine	
3. Članarine	
4. Lovske karte	
5. Globe	
6. Podpora od posujilnice na Voloskon	
7. " " zemaljskoga gospodar-	
skoga vieća za nabavu skropilnica . . .	
8. Podpora od namještništva za uzorni	
vinograd u Mošćenich	500
9. Posude primljene	
10. Prodaja gnojiva	420-20
11. Prodaja modre galice i žvepla . . .	770-34
12. Dohodak od vrta	37-20
13. Naknada troška za prevoz nerasta .	55-22
Ukupno	K 2471-71

POTROŠAK:

1. Nagrada pisaru	K 30—
2. Tisak izvješća za god. 1903.	54—
3. Upravni troškovi	30-88
4. Posude povrćane	604-82
5. Gnojiva plaćena	404-85
6. Modra galica i žveplo	446-13
7. Nabava novih skropilnica i popra-	
vak starih	478-02
8. Najammina vrta za god. 1903. . . .	70—
9. Radnja u raduštva	

Odobrava se potrošak od K 39, za popravak ceste Ferlanija - Rubeši i doznačuje se ovdješnjoj gospodarskoj zadrugi K 52-76 para kao višak od rasprodaje amer. loza u tek. godini.

Dne 16. maja t. g. pregledalo je posebno povjerenstvo pravac šumske ceste „Opolicea“, „Jesenovac“, „Mala Piščina“, i došlo do zaključka, da bi se isto imalo graditi od Male Piščine na Ivancevo, Lesičinu, Tominićevu ograd, Pavetovu njivu, Kinkelovu ograd i Jesenovac, nu vidiv obć. zastupstvo da nije u tu svrhu odlučena podpora, prepušta predmet na riješenje u proračunskoj sjednici.

Za tjelevske procesije igrala je vojnička glazba grofa Jelačića nu obću želju naroda, nu ista koštala je nešto više, tako da se ukazuje manjak od K 40, nakon obračunanih dobrovoljnih prinosa građana, i koji iznos se je isplatilo iz občinske blagajne koji izdatak obć. zastupstvo odobrava.

Odobrava se provedenu razdiobu zakupnine kastavskog lova za god. 1904/1905. u iznosu od K 710, od kojih otpada na Kastav K 421, Brgd K 97, Lisac K 44, Skalnicu K 34 i Studenu K 114.

Uzima se do znanja, da je ovoj obćini i gospodarskoj zadrugi ponudjeno dalnjih 103 q eraričkih posija, koje se je jurve i naručilo.

Dne 5. junija t. g. obdržavao se je povjerenstveni razvid glede gradnje električne centrale u Matulji na obć. parceli 1620/181. Odaslanstvo obćine izjavilo se je povoljno za tu gradnju uz uvjete naprama poduzetništvu kako sadržani u sjednici od 14. jenara tek. godine metra široki put i sa sjevero - zapadne puteljak sa skalini sve o svojem trošku, te da iza centrale kupi jedan meter neutralnog tla i da dozvoli obćini i nadalje rabiti kamenolom na preostalom dijelu te parcele. Obćinsko zastupstvo prima to do znanja zaključkom, da se te uvjete priobći gosp. dru Stangeru, kao punomoćniku tog poduzetništva.

Odobrava se predložene proračune za gradnju novih sterna u selu Jelovičani, Pilepići i Škurinja, te reservoiru u Lisicu, zaključkom, da se obćina obrati molbama na Visoku Vladu i zemaljski Odbor za doznaku čim izdašnjih novčanih podpora za te vodogradnje. Obćinska blagajna doprinijeli će za prve tri sterne po K 600, dočim preostali trošak u koliko ne bude namiren moljenim podporama inati će snasati interesirani obćinari dotičnih sela.

Smrću J. Blečića ispražnjeno je mjesto pregledača blaga i mesa u Zametu, te se na predlog g. F. Rubeše takvim imenuje g. Monjac Frane iz Zameta 129.

Na molbe za primitak u zavičajnu svezu ove obćine pomorskih kapetana gg. Romualda pl. Paravića iz Drage, obćina Susak i Rudolfa Deškovića iz Drage Mošćeničke, a pripadnika sada grada Rieke nakon podulje razprave zaključuje se, da će se obojicu primiti u svezu ove obćine čim se izkažu, da su zadobili austrijsko državljanstvo i da uplate pristojbu svaki od K 100, i 2 K za izdanje doličnog dekreta.

Prešlo se je zatim na odobrenje slijedećih javnih dražba.

Dne 21. maja t. g. obdržavala se je dražba za izradbu žlijebova sterne u Skalnici, koji su imali biti

Dr. M. Trinajstić pripovjedi što su sve hrvatski zastupnici na zemaljskom saboru poduzeli za to da se i u Istri omogući izdanje pomoći u obliku bezkamatnih posuda za obnovu vinograda. Po tri puta su podnesli shodne predloge u tom obziru, ali sva tri puta bili su njihovi predlozi ili preinačeni ili odbijeni. Jedan put su oni od većine obćali dati samo potrebite loze, a pitali da vlada dade sve novce; drugi put, najjerani da ipak nešto novca obćaju, obćali su dati 30.000 kruna, ako jih vlada dade 100.000. Kad je pak vlada rekla, da nemože dati 100.000, nego da će jih dati 55.000, onda su se povukli i rekli: ne, mi ćemo dati 30.000 samo

iz lima, nu pred dražbom obzirom na trajnost istih zaključilo je povjerenstvo, da isti budu od pocinkovanog lamarina. Dostaoem postao je Ivan Zuzzi sa svotom od K 527-40 para.

Odobrava se povjerenu izradbu gorivog drva u Lisini Ban Antonu i dr. za preostalu količinu od 1110 prost. metara uz cijenu od K 1-60 para, te se prima do znanja, da su ovi uzeli kao podpoduzetnika Afrić Ivana iz Zvonice za snasanje drva do vlaka.

Za izgradbu puta do opatijske medje do sela Frličić, obdržavala se dva puta jeftinbena dražba nu bezuspješno obzirom što je proračun bio precijeno sastavljen. Obćinsko zastupstvo zaključuje, da se raspise ponovna dražba uz isključnu cijenu od K 2964, nu tekar onda kad obćinari iz Bregi saberu još K 200, te da se zamoli liječičinstvo povjerenstvo u Opatiji za povećanje obćane podpore, kao i zemaljski Odbor za doznačenje podpore, obzirom na važnost i javnost tog prolaza.

Obdržavana dražba radi izgradbe zahoda kod crkve u Brelcima ostala je bezuspješna te se zaključuje, da se dražba ponovno raspise i isključna cijena od K 517-21 para povisi na K 550.

Odobrava se provedena dražba glede prodaje bukovih odpadaka za paljenje vapnenica u mjestu „Lepi“ i „Jelvić“ sa K 121, te ona za prodaju omorikovitih stabala i vrha osteećnih snijegom prošle godine u mjestu „Bršljanovac“ i „Merča“ obć. sume Lisine.

Odobrava se dražba provedena po obć. nadlugaru za prodano, posjećeno i iskopano gorivo drvo u Rečini na tu zauzetom po novoj cesti sa utrkom K 44-60 p.

Dne 12. junija t. g. obdržavala se je dobrovoljna dražba za prodaju nekretina nekoć pripadajućeg L Svagljina Bregi 6. te su bile sve prodane polag procijene osim kuće, za ukupnu cijenu od K 893-59 para. Obćinsko zastupstvo odobrava tu dražbu i zaključuje, da K. Pošćić za preostatak kupovnine izdade obćini zadužnicu bez uknjižbe založnog prava, te da Svagljina L. može popraviti kuću i nastaniti se u njoj, plaćajući obćini interes na K 220.

Odobrava se javna dražba prodanog dijela obć. parcele 1619/2 u Rubeših (griza) da dostatbenom svotom K 120-02 para.

Odobrava se kolaudacija zahoda kod crkve sv. Križa uz nalog poduzetniku da nekoje manjkavosti nadopuni isplativ mu dostatbenu cijenu i višeradnju sa ukupnih K 541-25 para.

Isto tako odobrava se kolaudacija kod crkve u Rukavcu, zaključkom, da se poduzetniku isplati dostatbena cijena i višeradnja sa ukupnih K 619-60 para.

Odobrava se dražba za prodaju 300 prost. metara drva za ugljevarenje u mjestu „Jančarije“ sa utrkom K 313-35 i dražba za prodaju bukovog i borovog drva za paljenje vapnenice sjekom i čišćenjem kulture u mjestu „Lesnička plasa“ sa dostatbenom cijenom K 222. Oboje u obćinskoj sumi Lisini.

Na molbe Milić ud. Marije, Varljen Josipa i Kurelić Antona za prodaju vina na malo i žestokih pića, nakon podulje rasprave, prilikom koje opaziše nekoja gg. zastupnici da je suviše što se c. kr. kotarsko poglavarstvo obraća na zastupstvo glede mnienja odnosno privole za podjeljenje obrtnih listova, budući isto ne uvažuje zagovor ili zaniijekanje za podjeljenje koncesija, već radi čestokrat baš obratno od zaključaka obć. zastupstva, zaključuje se da molbu Milićke preporučiti dočim se toga ne može

da njm ovogodišnji trud u njihovih vinogradih i njihov bude blagoslovljen obilatim odom.

Viktor Tomičić, Dr. M. Trinajstić, predsjednik. tajnik.

NAŠA CIJENA

Oglasi, pripisana itd. štaka i računaju se na temelju ličnog cjenika ili po dogovoru.
 Oglasi za predrečba, oglasne itd. su se naputnicom ili poljuzom post. Stedionice u Reču administraciji lista u Pulu.
 Od saružbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu

Izlazi svakog četvrtka o podne.
 Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju.
 Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, } na godinu
 5 K za seljake } odn. K 2:50 na pol godine.
 Irvan carevine više poštarina. Plaća i stuje se u Full.
 Pojedini broj stoji 10 h., značali 20 h., koli u Puli, toli irvan iste.
 Uredništvo i oprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovijuju sva pisma i predplate.

Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

ne. Smišljeno — učinjeno. Da ja mi-g. Suchaneka bila u istinu sretna, zaja okolnost, usljed koje su se u o vrijeme družbine olovke toliko raz-te ima opravdane nade, da će našoj i pripasti i od njih izdašan godišnji d. Preporučamo najtoplije svima, da obito u uredima i školama služe je-olovkama družbe sv. Cirila i Metoda ru.

i. Družbine razglednice bile su ogla-još lunske godine, ali zbog nekih ikih zaprieka, nisu jošte mogle doći met. Sada su te zaprieka uklonjene, nadamo, da će već ovih dana za-li i to vrela družbine privrede.
 (Nastavak sledi.)

carevinskoga vieća.

Beč, 20. juna 1905.
 oslie punoga mjeseca pretrgnuća je zastupnička kuća opselj sjeđnicu pak četvrtak i petak prošloga tjedna, ir i danas ovoga tjedna.
 sjeđnica prošloga tjedna bio je predmet razprava u prvom čitanju onskoj osnovi c. k. vlade, kojom že njeke promjene u zakonih glede je koli katoličkih tlu grčko-iztočnih ika. Promjene idu za tim, da se mašnijemu dielu svećeničtvu ponekle ša dohodke i mirovina.

o te zakonske osnove došlo je usljed toga prešnoga predloga dra Stojana ova, koj predlog su podpisali za-ci skoro svih stranaka, i proti ko-se je čulo samo slab prigovor. Sad žećih prigovora. Nije se prigova-nijedne strane, da se nebi imalo sati dohodke njekim svećenikom i nu; pripoznalo se je potrebu toga sanja; al se je ujedno reklo da nije zvana da dađe sredstva za to, nego to imali učiniti bud biskupi i u ogatiji crkveni dostojanstvenici, bud nici stanovitoga vjerizopovjedanja, m slučaju katoličkoga ili grčko-ga. Tu se je onda navadalo kolike ce imadu neki biskupi ili nadbi-kolike razni kaptoli, a kolike razni ani, pak reklo da bi se od tada pomoći siromašnijim svećenikom. zprave došlo je do grdnih izpadaja nih zastupnika. Napadali su se oso-kodjer slovenski zastupnici napredne rrvativne stranke iz Kranjske.
 zena zakonska osnova bila je upu-poračunskom odboru da o njoj ni. Tek kad taj obavi svoj posao, e do drugoga čitanja koje je glavno ke zakonske osnove.
 stupnici Pogačnik i dr. te Ferjančić jedne i Schalk i dr. s druge strane li su interpelacije radi dogodjaja u

Domžalah dne 1. juna t. g. Domžale su u Kranjskoj. Tamo su se ugnježdili njeiki Njemci izradjujuć slamatne klobuke. Na-rasli su njim rogov i počeli tjerati politiku i izazivati domaće slovensko pu-čanstvo. Pridrili su i nekakvu svečanost i tu izazivali, a narže i napali. Morali su mnogo učinili, jer su se i strpljivi

učiniti za drugu dvojicu, buduć ima u tim krajevima dovoljno krčama.

3.) Prodaje se H. Frlan dio zemljišta u Perenići za K 12.84 p.
 4.) Lučić A. u Saršoni dopunjak kućnog tnala za K 2.82 p.
 5.) Haidner V. dio tnala u Perenićih za K 390.—, zaključkom, da učini od ceste do tog posjeda put, i da se ovim utrčkom popravi put proti Osojnakom.
 6.) I. Miličić iz Zameta produljuje se rok gradnje kuće za jednu godinu i da mu se odbije odnosnu svotu od 90⁰⁰ kojih ne uživa, a Sanković M. prodaje se od tog tnala 59⁰⁰ za K 23.40 p.
 7.) I. Marčelja prodaje se u Brezi parcela 3727/2 i 3706 za K 66.94 p.
 8.) Srdoč J. prodaje se u Bernasih dio tnala za K 14.92 p. a Širola I. za K. 8.90 p.
 9.) Frlan V. u Perenićih za K 24.96 p.
 10.) Daje se u najam B. Stangeru u Matulji dio zemljišta za baraku uz godišnju najamninu od K 10.—.
 11.) Bratović Antonu daje se u najam dio tnala u Rubesih za godišnju K 1.—.
 12.) Na molbu Vlah I. radi prodaje dijela zemljišta u Trinajstići i Širola I. u Bernasih, odlučuje se, da ti dijelovi zemljišta budu prodani javnom dražbom. Ne uvažuju se za sad molbe Saftić A. radi najma u Pobrlih, Rubesa Franke radi oknjzbe kućnog tnala u Rubesih i Siničić V. radi prodaje dijela zemljišta u Rubesih

Odobrava se i izdaje se sanatorij vrhu K 194.04 o izvanredno izdanih iza posljednje sjeđnice do danas i to za pogrebne troškove C. Bačić, I. Blečić i V. Bačić ukupno K 50. —; za odpremu umobolnog I. Stanić u Stenjevac K 59.80 p. i za karbolnu kiselinu K 84.24. p.

Glede dogradnje drugog razreda pučke učione u Brečcima prihvaća se sastavljeni nacrt i proračun glasom kojeg koštati će ta radnja K 9060.42 p. koji potrošak imaju snašali obćinari istog školskog okružja. Zaključuje se, da se taj nacrt i proračun proslijedi kotarskom školskom vijeću na odobrenje i ujedno doznačuje se za tu grad-nju podpora iz obćinske blagajne u iznosu od K 1000.—.

Glede cestogradnja po obćini zaključuje se. a.) Prima se do znanja nastavak radnje ceste „Ploce“ u Rukavcu kao i po županu utjeranu svotu od K 89.— odlukom, da se obećana podpora K 300. — isplati kad bude radnja gotova i kad budu uplaćeni ili zasluženi svi obećani prinosi obćinara.

b.) Za radnike na cesti Rečina — Studena izdalo se je K 2400-02 za tim K 2228.09 p. prekorativ tako državnu podporu za K 228.09 p. koji iznos se je anti-cipiralo iz obć. blagajne na račun drž. podpore za god. 1906. i zaključuje se, da radnici iste ceste pod nadzorom V. Marčelja idu raditi na cestu sv. Križ — Hosti uz najvišu nadnicu od K 2.60 p.

c.) Da se doznači K 30.— za popravak poruše-nog zida na cesti Ferlanija — Perasov breg.

d.) Da obćinski geometar izvidi i sastavi proračun sbog popravka ceste Klana — Lisac i da se zamoli c. kr. vladu za doznačenje podpore

e.) Da posebno povjerenstvo na molbu župana iz Puži izvidi i podnese izvještaj sbog popravka puta od Puži na Varljeni — Mučići, te od Ružiči na Brezu.

f.) Da se doznači po K 50.— za popravak puta od sv. Mateja kroz Blazičić na Drenovu, od Bezjaki na cestu sv. Matej i od Marinića na Škurinju.

g.) Doznačuje se K 100.— za popravak puta Hosti — Zamel i odlučuje se, da obć. geometar razvidi i podnese proračun na cestu iz sv. Mateja u Škurinju, puta od Turkova prema Raštelu i glede parapeta obć. sterne u Pehlinju.

h.) Doznačuje se K 100.— za put Opelečka do Lisinske ceste u selo Škrapna, uvjetom, da tu za službu imaju radnici obratunali u svoju dugovinu naprama obćini, i K 60.— za put Zvoneča do vodnjaka Gradi-novo na Mazališta, te K 20.— za put Zdemer — Sus-nji — Zvoneča.

i.) Da obć. geometar izvidi i podnese troškovnik za popravak puta Tišljarićev breg — Popovići radi koje će se naknadno odlučiti.

Na molbe za prodaju ili najam obć. zemljišta, zaključuje se:

- 1.) Daje se u najam I. Frankoviću u Matulji dio zemljišta za kamenolom po 60 p. od m² i dio placala uz godišnju najamninu od K 20.— „nad Kukom“.
- 2.) J. Jardasu i M. Brnčiću dio istog zemljišta za kamenolom po 60 p. od m² i dio placala uz godišnju najamninu od K 10.—.

Na molbu za podjeljenje novčanih podpora i drugog sadržaja u smislu izvješća financijalnog odbora, dozna-čuje se: Milih Mariji, Jurčići K 3—; Jardas J., Sroki K 5—; Antončić ud. U., Rubesih K 3—; Valentin J., Jurdani K 12—; Brnčić J., Brnčići K 6—; Ivanić ud. M., Kućeli K 5—; Jurčić J. iz Jurčići K 3—; Puž ud. M., Kućeli K 5—; Tibljaš J., Hosti K 5—; Puž M., Puži K 8—; Grbac J., Srdoči K 4—; Mamić ud. T. na Rijeci K 2—; Srdoč U., Srdoči K 4—; Jusić ud. M., Srdoči K 5—; S. R. u ime nagrade za primanje i izdavanje novca za posije, te unasaanja u dnevnik K 24—; učenikom c. kr. pripravnice Grbac V., Stip-ković F., Ujčić F. i Sušan J. svakomu po K 20—: siročadi pok. F. Jurčića od 1,6.—31./12. l. g. mjesečno K 5—; Blečić K. iz Zameta do konca god. po K 12—; županu u Rečini od prodaje starog grad. drva za po-pravak mosta u Rečini K 10—; Tancabel ud. R., Ku-ćeli gradj. drvo za štalicu iz obć. šume ako bude istu htjelja graditi; Katičić J., Saršoni, kao indikatoru sa c. kr. geometrom za pet nadnica u prošloj godini po K 4—, ukupno K 20—; Širola F., Brnčići, povisuje se go-dišnja odšteta za košenje trave na groblju u Kastvu na K 20—; Dukić I. iz Kastva, oprašta se repart Lokvine sa K 6—, jer dao žlieb za sternu; Marjanović ud. Ivanići iz Kastva, ako oskudjeva, da se doznači više K 4— od podpore koju uživa unuk joj Danilo. Konačno doznačuje se podpora za popravak puta od ceste Matulji-Frančić prema Voloskom do sela Ivanići sa K 50—.
 Nije se uvažilo ostalih sedam molba.

Opaza se, da je sjeđnica bila prekinuta od 1 do 2 sata po podne, i izerpiv dnevni red, zaključena bijase u 5^{3/4} po podne.

Jelušić
predsjednik.

bebe svega; njegovo djelovanje, njegove misli, skrbi i brige bile su sve uzasadote-vjene u tom njegovom i našem mezidjetu. Vječnu blagodarost duguje ova naša družba tom svom velikom pokojniku, pa je liepa i nježna bila misao svih nas, što smo za sjeđište ove družbine skupštine,

I hvala toj učiteljici — ona naša podružnica nahodi se i danas jošte u ži-votu, doklen tolik: druge sa dugim nizom

bavi s pram naše družbe. Evala im!
 5. Družbine olovke. Česka „školska Matica“ ima već odavna u prometu svoj: olovke, koje joj nose liepu, godišnju dobit. Gospodin Milan Suchanek, trgovac u Za-grebu, došao je na misao, da bi se takove olovke uvele u prodaju tekodjer na korist

glava ploda, koje su ostale u kotaru. Ako bi koji htio otvoriti gdje god koju naskočnu postaju neka se javi i zadruga će mu biti na pomoć, da to postigne.

U Bersec se dalo jednog praza bergamaške pasmine. Polag obavijesti primljenih uspih odgovora doniekle nadam, nego treba nastaviti pokus još nekoliko godina, da se vidi je li se za naše krajeve i za naše potrebe preporuča križanje sa onom pasminom.

Sjećat će se gg. članovi, da se je u dvih zadnjih skupštinah razpravljalo o osnuću društva za osiguranje goveda. Prialatili smo prvi put jedno put je preinačili po uputi e. k. ministars na 30. marta 1904. iznova na potvi godinu dana i dva mjeseca, a mi još r rješnja. Zadrugni tajnik, nalazeć se pu u Trstu, pošao je na namjestništvo, i uspjehu i ondje mu se reklo, da je ministarstva, da se prevadja na hrvatsk pravila, koja bi mogla vriediti za sve i da će nam se to čim prije poslati. Či i više taj primjerak, al ga još ne doče

Možda je to zakašnjenje u savezi z maljskog sabora, kojim se hoće pod ok odbora uvesti osiguranje goveda za (pošto to zemaljsko osiguranje ne će bit nije nimalo vjerojatno, da će se u uplesti u mrežu, koja bi se putem htjela oko njih baciti, to nije bilo r da nam se iza godinu dana ne odgovori

U početku se spomenulo biedu, u naš kotar skupa sa mnogimi drugim u Vlada je htjela priskočiti u pomoć i p zadruga, da se izjave o potrebi i o ton se dalo toj obćoj biedi doskočiti. Naša takodjer pozvana i sudjelovala je kod c renstva po svojem podpr. dsjedniku, shodne predloge. Zaliboža od svega toga kotaru ni najmanje koristi, jer bi reć, c htjela, nego li je mogla.

Bio je raspisan natječaj za nagra vanju gorskih golotinja. Akoprem se povjerenicah svuda razglasiti nije se nit

Kako svake godine, tako nam je i na Voloskom podielila K 50 podpore. inate nam podieljenom kreditu za skupr joj bude ovim izrečena naša svesrdna h

Izprosili smo takodjer od zemaljs skoga vieća K 75 podpore za nabavu razr knjigo, čim će se udariti temelj našoj z nici.

Isto vieće nam je dalo K 150 pripo skropilnica.

Budi i njemu izrečena ovim hvala Podnešenih i riješenih spisa bilo skupa 158.

Broj članova, koji je konceu poc 169, porasao je do konca godine 1904 tako da nas je bilo onda ravno 180.

Nije ni iz daleka ono, što bi mi ži je u nas nešto više zadrugna duha, budimo zadovoljni, da u ovih prilikah, ali ipak rastemo od godine do godine u

Budi preporučeno svim gg. članovc čin više zadrugara u naše kolo nagovor

Čim nas bude više pravih članova, pravoga zadrugna duha, tim će više : dovati i nositi koristi svima skupa i : dincu.

Predsjednik upita je li ima tko što opaziti.

G. Barković Juraj predloži, da si do znanja i zahvali predsjedničtvu na ra

Taj predlog bude primljen jednogla

Točka 3.

Izvjestaj blagajnikov.

Pozvan od predsjednika, blagajnik p za minulu godinu 1904., koji glasi:

DOHODAK:

1. Preostatak od god. 1903.	
2. Pristupnine	
3. Članarine	
4. Lovske karte	
5. Globe	
6. Podpora od posujilnice na Voloskot	
7. " " zemaljskoga gospodar	
skoga vieća za nabavu skropilnica	
8. Podpora od namjestništva za uzorni	
vinograd u Mošćenicah	300
9. Posude primljene	
10. Prodaja gnojiva	420-20
11. Prodaja modre galice i žvepla	770-34
12. Dohodak od vrtla	37-20
13. Naknada troška za prevoz nerasta	55-22
Ukupno	K 2471-71

POTROŠAK:	
1. Nagrada pisaru	K 30-—
2. Tisak izvještaja za god. 1903.	54-—
3. Upravni troškovi	30-88
4. Posude povraćene	604-82
5. Gnojiva plaćena	404-85
6. Modra galica i žveplo	446-13
7. Nabava novih skropilnica i popra-	
vak starih	478-02
8. Najamnina vrtla za god. 1903.	70-—
9. Prodaja nerasta	

Dr. M. Trinajstić pripovjedi: što su sve hrvatski zastupnici na zemaljskom saboru poduzeli za to da se i u Istri omogući izdavanje pomoći u obliku bezkamatnih posuda za obnovu vinograda. Po tri puta su podnesli shodne predloge u tom obziru, ali sva tri puta bili su njihovi predlozi ili preinačeni ili odbijeni. Jedan put su oni od većine obećali dati samo potrebite loze, a pitali da vlada dade sve novce; drugi put, natjerani da ipak nešto novca obećaju, obećali su dati 30.000 kruna, ako jih vlada dade 100.000. Kad je pak vlada rekla, da nemože dati 100.000, nego da će jih dati 55.000, onda su se povukli i rekli: ne, mi ćemo dati 30.000 samo

priskočiti vinogradarom u tom na pomoć. Na to njim on protumači kako obstoje zakoni, po kojih vlada može dati pripomoć u pokrajinah, gdje i ove daju nješto u to ime. To se doista i događja u Dolnoj i Gornjoj Austriji u Štajerskoj, u Kranjskoj i u Gorickoj i drugdje. U Istri, toga žalibože nema jer pokrajina neće ništa da dade.

da njim ovogodišnji trud u njihovih vinogradih i njihov bude blagoslovljen obilati. plodom.

Viktor Tomičić,
predsjednik.

Dr. M. Trinajstić,
tajnik.

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za preobrobu, oglaš itd. šalju se naputnicom ili poliznicom post. štedionice u Pulu na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 347-849. Telefon tiskare broj 33.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom radeću malo stvaru, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmptić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Glavna skupština

„Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“.

(Nastavak.)

Izvištaj tajnika.

Zatim pozove ravnatelj g. Viktora Carra-Emina, da pročita svoj izvištaj, koj glasi:

Slavna skupštino!

Nije bez svakog dubljeg značenja bila misao, da ovogodišnju glavnu skupštinu držimo tu, na historičnom tlu ovoga našega drevnoga otoka! Uspomene, što nam ih pripisuje njegova blizina, u tužnom su skladu s unutarnjim smislom ove naše narodne institucije. Njegova tuga za izgubljenim govori svakom sreća — a krajnji gotovo tragički naprezaj, da se izgubljeno vrati — to je pako ono dublje, što daje obilježje našoj svetoj udruzi.

Naše crne, čvrste klisure, na kojima je onkraj mora klonulo silno tielo stare naše Učke, zavukle su se u gluho, uporno šutnju, te nam malo što pričaju o dnevima prošlim. Ali tu na tom ostrvu nema kamena, koji ne bi štogod zborio našoj sjeti, nema daha, koji ne bi među svojim krijlima krio kakav uzdisaj davne narodne boli.

I ta sjeta, ta bol, izazvane drevnim ovim uspomenama, povećavaju našu žalost za izgubljenim, ali one nas podjednako potiču na neodoljivu čežnju za onim, što više nemamo, potiču nas na borbu, da oduzeto natrag dobijemo, potiču nas na borbu, da svoj narodni posjed za uvijek očuvamo, pa da stečenim i užutvanim dobrom okrunimo dan odkupljenja našega.

Nego izbor sjedišta ovogodišnje glavne skupštine naše družbe ima još i drugo značenje.

Nisu još od nas toliko odmakli dani, da bi ispred naših očiju iztežala slika, što ju je u nedalekoj prošlosti pružao naš narodni život u Istri. Ta je slika imala vidnost i gluhohe nedogledna groblja. Na tom groblju, poklopljenom najgušćijim najjernijim tminama, riedko bi kada zasnuo kakav sitan ognjilje, koji bi na to odmah i ugasnuo. I groblje bi se i opet pružilo u svoj svojoj bezkrajnoj i bezadnoj sjeli i pustoti.

Na to je nad grobljem granulo sunce. Granulo je s ovog istoka, s ovoga našega otoka. Na tom su se suncu ugrijala smrzuća uđa nesretnoga naroda, raspršile se mine, a u duhu se naših ljudi pojavili svi traci domovinske svijesti. To je bilo jelo prvoga sjaja ove zemlje — to je bilo jelo blagopokojnoga dra Dinka Vitezića.

A i ova naša družba i ona je čedo onoga velikoga duha. On joj je kao njeni mnogodišnji predsjednik bio više no glava, nego no otac.

On joj je pod svoje stare dane dao sve svega; njegovo djelovanje, njegove misli, skrbi i brige bile su sve usredotočene u tom njegovom i našem mezinčetu. Vječnu blagodarnost duguje ova naša družba tom svom velikom pokojniku, što je liepa i nježna bila misao svih nas, što smo za sjedište ove družbine skupštine,

prve nakon njegove smrti, odabrali upravo ovaj otok, gdje nam je njegova sveta sjena i sreću i duhu bliže, puno bliže.

Vječna slava neka je celikom imenu Njegovomu! (Slava!)

I. Družbine područnice.

Prelazeć u izvištaj djelovanja našega Ravnateljstva u prošlostj upravnoj godini, zadržat ćemo se časkom kod razaili izvora, iz kojih naša družba crpi uvjete svojea života.

Jedan od tih izvora jesu družbine područnice.

Ima već nekoliko godina, što se na raznim družbinim sastancima, u govorima i novinskim člancima naglašuje važnost, što bi je morale imati područnice naše družbe. Spomenulo se je već u dosta navrata, da bi takove područnice imale biti temeljna podloga, glavni oston i stalna podpora, odkuda bi ona imala da crpi svoj stalni godišnji prihod. Pa ipak uva sve nastojanje, da se ustrajaju novih družbinih područnica dade što većega maña, našoj družbi nije još poslo od ruke, da na tom polju svojih privreda zabilježi znatniji uspjeli.

Razlog tomu neuspjehu ne leži u samom broju područnica, dapače mi možemo danas izlanknuti sa zadovoljstvom, da se je njihov broj od lanjske skupštine povećao za 9 novih, tako da ih sada imamo u svemu 62. Istina, moglo bi ih biti i više, ali kad bi i te izpunjale svoje dužnosti, kao što ih neke od njih doista vrše, i kad bi članovi tih područnica doprinali u družbinu blagajnu što veće doprinose, izvan je svake sumnje, da bi već i po njima summa naša družba imala vañrednu korist. Većina tih područnica ustanovljena je na istarskom tlu, a kako je naša družba eminentno istarska institucija, to su u prvom redu pozvane njezine područnice, da joj budu suradnicama u teškome njenom radu, to više, što drugačije narod iz Istre riedko što doprinasu u njenom korist.

Napredak područnica zavisi ne samo o njenim pojedinim članovima, već lakodjer, a možda i u prvom redu, o njihovim odborima. I jedan sam odbornik može uz dobru volju uraditi mnogo. Evo primjera: U Brgradu, kraj Laništa, ima družba svojoj područnici. S početka je cvala, kako to obično u nas biva, pa je na jednom klonula i zamukla. Članovi odbora se razširali, netko u Americi, netko u drugoj strani svijeta, a tako i većina članova. Pošto rečena područnica nije neko vrijeme dala od sebe znaka života, oblasti, koje na nas budno paze, zaprijetile su, da će spomenutu područnicu razpustiti.

Došla tu ondješnja družbina učiteljica, gospodjica Ivka Sušičeva; na brzu ruku okupila ona oko sebe ostanke članova područnice, navalila pismima na članove u Americi i drugud, skuckala primjerenju svotu i poslala ju našem Ravnateljstvu.

I hvala toj učiteljici — ona naša područnica nahodi se i danas jošte u životu, doklen tolike druge sa dugim nizom

odbornika i zamjenika, jedva nekako životare. A ipak, da je malo osjećaja samo, sviesti, narodnog ponosa i domovinske dužnosti, kako bi sve to drugačije brodi! Medjutim imamo mi i takovih područnica, kojih treba da pohvalimo. Kastav, Lošinj, Pazin, Močbenice, Mihotiči i druge neke, pokazale su u prošloj godini, da shvaćaju velevažnu ulogu, što je igraju u životu naše družbe.

Svima pako prednjači područnica u Puli. Svako priznanje onim vrijednim odbornicama a osobita čast onim odličnim Hrvatincama, koje onolikim marom i ljubavi vrše svoj rodoljubni zadatak! Da navedemo još i mjesta novoustrojenih družbinih područnica: Veli Mlun, Lindar, Kastel Lukšić, Komiža, Novaki kraj Motovuna, Pazin (ženska), Račice. Dane i Laže-Kaldir. Ove četiri potonje stupile su već s uspjehom u život i pokazale, kako im je na sreću uzvišena svrha naše družbe.

Slijedile njihov primjer i sve ostale družbine područnice!

II. Družbina poduzeća.

1. *Zigice.* Korist, što ju naša družba crpa iz toga proizvođa poskočila je u prošlostj upravnoj godini upravo znatno, tako, da je od prodaje družbinih zigica u prošlostj godini odpalo na družbu okruglih 11.200 K. Taj iznos govori bolje od svake naše rieči, i zato molimo sve hrvatske rodoljube, da za svoje potrebe traže samo one zigice, od kojih ima naša družba korist.

2. *Kavini surogati.* I od prodaje cikrije zapao je našu družbu u lanjskoj godini liep prihod. Ove godine pako sklopila je naša družba s odnosnom tvornicom u Ljubljani još i povoljniji ugovor, tako da će do godine i taj proizvod donieti našoj družbi liep postotak.

3. *Cigaretni papir.* Družbina papirić doživio je liep uspjeh. On se danas traži svuda pa i u Americi. Pošto i taj proizvod doprinasu družbi liepu korist, to se svima rodoljubima i nadalje najtoplije preporuča.

4. *Družbin sapun.* Potrebe naše družbe rastu od dana na dan, a time i njezini izdatci, koji opet sa svoje strane traže nova vrela, iz kojih će družbi priticati novi, stalni prihodi.

To je našem Ravnateljstvu lebdjelo pred očima, kad se je u novije vrijeme dalo sklonuti, da stupi u pregovore s nekim drugim tvrdkama glede razpačavanja raznih drugih proizvođa u družbinu korist.

Tako je eto došao u promet i sapun pod markom naše družbe. Razpačavanje toga proizvođa preuzeo je gospodin Dinko Spinčić trgovac u Mihotičima. Kako čujemo, naše se vrijedne Hrvatice upravo jagme za tim sapunom, i to sve iz ljubavi s pram naše družbe. Evala im!

5. *Družbine olovke.* Česka „školska Matiča“ ima već odavna u prometu svoje olovke, koje joj nose liepu, godišnju dobit. Gospodin Milan Suchanek, trgovac u Zagrebu, došao je na misao, da bi se takove olovke uvele u prodaju takodjer na korist

Izlazi svakog četvrtika o poldne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju opodpisani ne tiskaju i nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu ili K 3 —, odn. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stavlja se a Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmptić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju va pisma i predplata.

družbe. Smišljeno — utinjeno. Da ja misao g. Suchaneka bila u istinu sretna, pokazuje okolnost, uslied koje su se u kratko vrijeme družbine olovke toliko razširile, te ima opravdane nade, da će našoj družbi pripasli i od njih izdašan godišnji prihod. Preporučamo najtoplije svima, da se osobito u uredima i školama služe jedino olovkama družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

6. *Družbine razglednice* bile su oglasene još lanjske godine, ali zbog nekih tehničkih zaprieka, nisu jošje mogle doći u promet. Sada su je zaprieka uklonjene, pa se nadamo, da će već ovih dana zaključati i to vrela družbine privrede.

(Nastavak slijedi.)

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 20. juna 1905.

Poslie punoga mjeseca pretrgnuća imala je zastupnička kuća opet sjednicu sriedu, pak četvrtak i petak prošloga tjedna, te jučer i danas ovoga tjedna.

U sjednicah prošloga tjedna bio je glavni predmet razprava u prvom čitanju o zakonskoj osnovi c. k. vlade, kojom predlaže njeke promjene u zakonih glede kongruie koli katoličkih toli grčko-iztočnih svećenika. Promjene idu za tim, da se najsiromašnijemu diehu svećenitva ponekle poboljša dohodke i mirovinu.

Do te zakonske osnove došlo je usljed odnosnoga prešnoga predloga dra Stojana i drugova, koj predlog su podpisali zastupnici skoro svih stranaka, i proti kojemu se je čulo samo slab prigovor. Sad bijaše žešćih prigovora. Nije se prigovaralo s nijedne strane, da se nebi imalo poboljšati dohodke njekim svećenikom i mirovinu; pripoznalo se je potrebu toga poboljšanja; al se je ujedno reklo da nije država zvana da dade sredstva za to, nego da bi to imali učiniti bud biskupi i u obće bogatiji crkveni dostojanstvenici, bud pripadnici stanovitoga vjeroizповједanja, u ovom slučaju katoličkoga ili grčko-iztočnoga. Tu se je onda navadjalo kolike dohodke imaju neki biskupi ili nadbiskupi, kolike razni kaptoli, a kolike razni samostani, pak reklo da bi se od tuda imalo pomoći siromašnijim svećenikom. Kod razprave došlo je do grdnih izpada pojedinih zastupnika. Napadali su se osobito takodjer slovenski zastupnici napredne i konservativne stranke iz Kranjske.

Rečena zakonska osnova bila je upućena proračunskom odboru da o njoj razpravi. Tek kad taj obavi svoj posao, doći će do drugoga čitanja koje je glavno kod svake zakonske osnove.

Zastupnici Pogačnik i dr. te Ferjančić i dr. s jedne i Schalk i dr. s druge strane podnesli su interpelacije radi dogodjaja u Domžalah dne 1. juna t. g. Domžale su u Kranjskoj. Tamo su se ugneždili njeiki Njemci izradjujuć slamnate klubove. Narasli su njim rogovi pak su počeli ljerati politiku i izazivati domaće slovensko pučanstvo. Prriedili su i nekakvu svečanost te i tu izazivali, a najbrže i napali. Morali su mnogo učiniti, jer su se i strpljivi

Slovinci probudili, pa udrili proti tudjin-
cem i izazivačem.

Bogačnik i Ferjantić tuže se u svojih
interpelacijah na c. k. činovnike i žandare
koji su šttili držvite Njemce. Schalk se
tuži što su njegovi prijatelji, Svenjenci,
dobili batina uza svu zaštitu c. k. organa.

U jučerašnjoj sjednici razpravila se
je zakonska osnova, po kojoj bi i država
imala sudjelovati kod nabave glavnica za
njeke lokalne željeznice; te zakonske osnove
glede nabave novaca za njeke pojedine
takove željeznice.

Danas se je razpravljao prešni predlog
zast. Steinera i drugova radi napadaja
socijalnih demokrata na zastupnika kano-
nika dra Scheichera. Ovaj je, kao član
pobrajinskoga odbora Dolnje Austrije, išao
u Rohrbach, malo mjestance, da tamo,
u ime pokrajinskoga odbora, nadari tri
radnika, koji su dugi niz godina pošteno
radili i za to od Njeg. Veličanstva odli-
kovani bili. I to bijaše dovoljan razlog,
da su socijalni demokrati odlučili napasti
rečenoga Scheichera. A kad je ovaj htjeo
tamo izbjeći kočijom, potjerali su za njim
automobili, sbacili ga s kočije, i ranili na
više mjesta. Toga se do kraja strame i
pravi socijalni demokrati. Sva kuća, izuzam
klub socijalnih demokrata u Bečkom par-
lamentu, glasovala je za prešnost predloga,
da se stvar strogo iztraži i krivee kazni.

Beč 25. juna 1905.

Došla je i napeto očekivana sjednica
u kojoj se je izjavio ministar-predsjednik
barun Gautsch ne samo o hipnom polo-
žaju nego također ob onom što misli učini-
ti u pitanjih oko kojih se vrti skoro
sva nutarnja politika posljednjih desetak
godina. Učinio je to kod prvoga čitanja
zakonske osnove o provizornom proračunu
za drugu polovicu tekuće godine. Proračun
se nije mogao razpraviti. Za prvu polovicu
godine bio se je Koerber poslužio para-
grafom 14.; i Gautsch bi mogao za drugu,
al mu je čakako mnogo draže da mu to
parlament dozvoli.

Odušak početkom svoga govora dne
21. juna molio je zastupničku kuću da
prešno razpravi provizorij, jer je još malo
dana do svrhe prvoga polugodišta, i jer
treba da i gospodska kuća dobije jedan
dan prije te svrhe za razpravu istoga pro-
vizorija.

Bar njeko rješjenje proračuna sa strane
parlamenta zahtjevaju također ednošaji
Ugarski. (Onaj hip kad je govorio još
nije znao što sve se je dogodilo u Buda-
pešti baš one ure). Prema jednomu prv-
njemu obećanju on je novoj vladi u
Ugarskoj već poslao stanovita pitanja. On
i njegova vlada stoje na nagodi iz god.
1867., al će znati bude li za potrebu i
inače šttili prohibitke ove polovice monar-
hije. Njegovu vladu neće štiti neprpravnu
ni edan događaj nit nijedan položaj. Za
svaki ima pripravne predloge, koje drži
da će prihvatili ne samo carevinsko vieće,
nego i sva javnost obostrane polovice.

Poslje toga dcšao je ministar-pred-
sjednik na toli očekivane izjave glede nekijh
neriešenih nutarnjih političkih pitanja.

To su za njega pitanja učiteljista u
Sleziji, činovničko i jezikovno pitanje u
Českoj, i sveučilištno pitanje u Moravskoj;
sva i pitanja učuća se spora izmed Čeha i
Njemaca. Ako se Česi ne zadovolje s od-
govori, obštuirati će oni; ako se ne za-
dovolje Njemci, obštuirati će ovi. U tom
je obstojala teškoća odgovora. Ministar-
predsjednik odgovorio je tako, da nisu ni
posve zadovoljni ni posve nezadovoljni ni
jedni ni drugi. Ni jedni ni drugi neće
obštuirati, dozvoliti će provizorij, kako
se vidi iz njihovoga kasnijega držanja.

Glede učiteljista u Sleziji rekao je, da
će se stvar tako urediti, da bude omoguđen
uzgoj učitelja ne samo za Njemce nego i
za Čeha i Poljake one pokrajine.

Glede činovnika u Českoj nastojati će
vlada sa svoje strane da bude mogla na-
mjestiti pojednako činovnike jedne i druge

narodnosti onoga kraljevstva, i da budu svi
dobro poznali jezik ili jezike koji se u
doličnih okružjih rabe.

Glede pitanja porabe jezika kod ob-
lasti reče, drži vlada da se ima rješiti ne
putem naredaba nego putem zakona. Vlada
će u zgodno doba podnesti odnosne za-
konske osnove, najprije za Česku pak za
Moravsku, koje će se temeljiti, prema u-
stanovam ustava, na načelu jednakoga
prava obijuh jezika pokrajinskih i po kojih
će se u českih kotarih rabiti česki jezik
također u nutarnjem službovanju.

Vlada je za to da se ustanove u Mo-
ravskoj dvie univerze, jedna česka jedna
njemačka. U kojih mjestih, o tom će se
imati sporazumjeti predstavnici obiju na-
rodnosti. Nesporamiju li se, podastrieti će
vlada odnosne zakonske osnove također
glede sjela.

Pri tom izjavlja ministar-predsjednik,
da će vlada u jesen pitati kuću 25 mili-
juna kruna za uredjenje sveučilišta bilo
obstojećih bilo onih koja se ima ustrojiti.

Za tim se je ministar-predsjednik do-
taknuo nekijh gospodarskih pitanja učućih
se sjevernih pokrajina monarhije.

Za njega, po njegovom govoru, ne-
obstoji nijedno pitanje koje bi se imalo
rješiti, osim onih koja se tiču Čeha i Nje-
maca. — Mnogi misle, da bi se druga
lahko uredilo, kad bi bila uređjena ona
izmed dviju najjačih plemena ove pole
monarhije.

U petak dosta kasno u večer svršila
je u kući razprava provizorija u prvom
čitanju. U subotu prije podne obdržavao
je proračunski odbor sjednicu te u par ura
odobrio provizorij. Po podne istoga dana
dielio se je medju zastupnike tiskan iz-
vještaj glede provizorija, koji se je ujedno
poslavio na dnevni red kućne sjednice od
ponedjeljka poslie podne u drugom čitanju.
Ide sve kao po loju. K tomu pomažu od-
nošaji u Ugarskoj, koji su u sriedu dne
21. juna dobili revolucionarni značaj sa
strane ugarske zastupničke kuće.

U istoj sjednici proračunskog odbora
od subote dne 24. juna potaknuo je za-
stupnik Robić pitanje pravne fakultete u
Ljubljani. Vlada, na usta ministra bogoš-
tvoja i naslave, izjavila se je jasnije i
povoljnije o toj stvari nego li ikad prije.
Ustrojenje pravne fakultete u Ljubljani
postavila je u izgled u najkraće doba.

Politički pregled.

U Puli 28. juna 1905.
Austro-Ugarska.

U posljednjoj sjednici proračunskoga
odbora carevinskoga vieća došlo je koli
sa strane vlade, toli sa strane državnih
zastupnika do vrlo važnih izjava, koje će
čitatelji naći u izvještaju iz carevinskog
vieća.

Novo ugarsko ministarstvo naišlo je
u saboru na veći odpor nego li ga je
očekivalo. Našlo se je naime u takovu
polažaju, da je bilo prisiljeno odgoditi
sabor do jeseni. Nu tim je samo poštrena
ugarska kriza. Vlada je izvjestila kralja o
polažaju i dala mu ostavku, koju kralj
nije primio. Usljed sukoba što je nastao
u Ugarskoj izmedju sabsorske većine i kruna
zapeli su ne samo u Ugarskoj svi važniji
javni poslovi, već djeluje to štetno i na
ovu našu polu monarhije, koja je tiesno
vezana u gospodarskom pogledu s Ugarskom.

Obzirom na odnošaje izmedju Austrije
i Ugarske pišu trizezniji hrvatski listovi
banovine i Dalmacije, da se Hrvati nebi
smjeli dati zlorabiti ni od Austrije ni od
Madjarske.

Iz Zagreba javljaju, da bi se imao
sasati hrvatski sabor sredinom mjeseca
septembra. U tom zasjedanju imalo bi se
razpraviti proračun i osnovu u izseljivanju.

Rusija.
Sa Rusko-japanskog ratisti neima
osobitih vjesti. O eventualnom daljnem

tečaju rata piše jedan od ozbiljnijih englez-
kih listova: „Dok ruski car imade još pol
milijuna vojnika na bojnjoj polju, oprav-
dana je njegova nada u pobjedu. On još
uvijek može natrag dobiti Mandžuriju i
prinuditi Japence, da slave povoljnije uslove.
On potječe iz plemena, u kojega je uz-
trajnost jednaka njegovoj odvažnosti, a
vlada nad narodom, kojemu je prva histo-
rijska vrlina velika uztrajnost. Sirah pred
bankrotom, radi kojega si novinari u
Parizu i Berlinu toliko razbijaju glave,
sigurno se njega nitale ne doimlje. Sada
je sasvim rješien troškova za mor-
naricu, te može namaknuti dosta novaca,
da jamči za dugove. Još su željeznice,
šume i zlatne rude vlasništvo državne
riznice. U dogledno vrijeme ne može do-
spjeti u položaj, u kojem je pruski kralj
Fridrik II. morao, da d' de pretopili u
novac sve svoje zlatno i srebrno posudje.
Car može još tri godine izdržati rat, a
sudeći po svem, on će to i učiniti.“

Glede pregovora o miru javlja „Pol.
Korr.“ iz Pariza, da će ruska i japenska
vlada doskora naimenovati svoje puno-
moćnike, no ne da se tajiti, da u posljednje
vrijeme nada u mir nije porasla.

Pogled po Primorju.

Puljsko - rovinjski kotar:

Narodni Dom u Puli.

U ponedjeljak su napokon nakon toliko pre-
kapanja i pregovaranja otpočele radnje
za Narodni Dom u Puli.

Radnju će voditi uprava Istarske Po-
suvilnice, koja je i vlastnik Doma, a
upravljat će radnjama ovlaštieni graditelj
g. Dorigo. Zgrada će se nalaziti u ulici
Carrara, na krasnom položaju, u središtu
grada, te će biti na tri kata. U zgradi će
se nalaziti krasna i prostrana dvorana sa
galerijom i stalnom pozornicom, te će biti
jedna od najljepših u Puli.

S veseljem pozdravljamo započeto djelo
sa željom, da bude sretno i brzo dokon-
čano, da iz tog narodnog hrama uzomogu
što prije vratiti iskre hrvatske prosvjete i
rodoljubne sviesti.

Ravnatelj otpušten. Odavle javljaju
jednomu tršćanskomu listu, da je bio bivši
ravnatelj odvadžnjeg talijanskog liceja od
službe otpušten.

Znajuć, da se za svaku malenkost
ne otpuštaju ravnatelji ovakvih zavoda,
molimo pozvane na to oblasti, da kažu!
jasno što je počinio taj gospodin, da se
ga je ovako naglo i iznenada iz službe
odpravilo. Takav odgovor očekuju rodi-
telji svih onih djevojaka, koje bijahu po-
vjerene brizi i pažnji rečenog ravnatelja.

Voloski kotar:

Jedna škola bez učitelja. Prodjo!
Pasjakom kod Šapjana. Oveće ovo selo
leži na zgodnu mjestu tik želj. postaje.
Udarila mi je umah u oči krasna školska
zgrada. Onaj dobri naš puk željan pouke
i učitelja htjede ovomu prirediti udoban
gospodski stan i školu sasma po modernim
načelima. Škola od svojeg postanka prazna
je i bez učitelja, izuzev jedino kratko učit-
teljevanje g. Sarsona Rudolfa.

Tomu biti će uzrok taj, što je nau-
kovni jezik na ovoj školi slovenski, a
slovenskih učitelja nema na razpolaganje.
Hrvatskih učitelja, osobito Kastavaca našlo
bi se, koji bi rado u Pasjaku učiteljevali,
kad bi tu bio naukovni jezik hrvatski. Na
ovoj slovenskoj školi ne će im se učite-
ljevati sasma s razumljivog razloga, budući
ne mogu na njoj postati definitivni (stalno
namješteni). Naši rodoljubi u Jelsanah,
koji su mogli, ako su htjeli, ovo predvi-
djeti, mogli su želji onog puka udovoljiti,
da im se dađe hrvatska škola; a sada ih
rodoljubna dužnost veže, da se zauzme
obč. glavarstvo i jelsansko mjestno škol.
vieće, da se naukovni jezik pasjačke škole
zamieni hrvatskim. Ili ovo, ili škola bez
učitelja! Neka biraju! Oroliko bez zamjere
u interesu školstva i napredka. Putnik.

Pazinski kotar:

Pišu nam iz Pazina: Već više put-
primio sam pero u ruku, da vam opišem
lepe odnošaje, koji vladaju na našoj pošti,
ali misleći, da će to učiniti koji sposob-
niji od mene, odustao sam od te namjere.
Videći, da se nijedan ne miče, laćam se
se ja pera.

Više puta čitamo u „N. S.“ tužaljke
na upravitelja pošte i brzjava iz Pule, a
znajući, da je on zagrižen talijanas ne-
čudimo se nimalo, tim više, što više oblasti
kako bi reći za to haju i nehaju, a to iz
uzroka što sirote nemaju sposobnijeg čov-
jeka kojeg bi stavili na njegovo mjesto.
Austrijo! Bolje staviti u glavu pamet ikad
nego li nikad.

Nećemo da napadamo ovdješnjeg upra-
viteља pošte i brzjava, jer bi nam rekli:
„Što ćete više kad on razumije, posve
dobro Vaš jezik“, ali mi pitamo:

I. prigodom premještanja poštanskog
ureda u kuću g. Runka bili su oglasili, da
se je premjestio poštanski ured u kuću
gos. Runka „Via Nuova“, a tko je krstio
onu ulicu tim imenom? Tko je uplivao
na g. ravnatelja da je on potpisao onaj
oglas, odnosno tko je isti sastavio?

II. kažu se može u glavno sjelo
jedne porezne občine, koja broji preko čit-
tiri tisuća duša a od tih po prilici jedna
trećina onih, koji se smatraju tobož tali-
janasima, a ostali su svi Hrvati — ime-
novati na pošti pet, šest činovnika i to
sve izključivo talijana, koji nepoznavaju jezik
ogromne većine puka t. j. nekogji ništa, a
nekogji poštuju par riječi da se u obće
nezna što misle kazati.

Mogli bismo vam navesti stotinu pri-
mjera a i takovih gdje čovjek zbilja nezna
bi li se smijao bi li ali pustili
ćemo za sada sve, i nećemo produljivati,
već pozivljemo g. ravnatelja, da već jednom
stane na kraj ovim nepodobštinaim i uvede
red u ured kako se pristojno, budući smo
osvjedoteni, da imade mnogo činovnika
koji su daleko sposobniji za vršiti svoju
službu i koji poznadu posve dobro zema-
ljske jezike; a istodobno preporučamo
slavnom ravnateljstvu u Trstu, da makne
od ondje osobe koje nisu kadre da čovjeka
razumiju u njegovom jeziku i neka ih
namjesti bilo kamo, makar i preko gra-
nice odpremi tamo, gdje te se med i mlieko.

Ovdje je i občinsko poglavarstvo sa
hrvatskim zastupstvom. Zašto se ovo ne
makne?

Občinski izbori u Plominu.

Občinski izbori u Plominu. Ako rem većina
naših ljudi tamo živi, občinu ima u ru-
kama talijanska stranka. Naši se još nisu
nikada kod občinskih izbora izkazali, pak
ni ovaj put. Biti će uzrok, što ne bi to
bogatašu iz Plomina drago bilo, pa bi s
narodom zlo postupao. Nu tako ne smije
ostati i to se mu ne smije dopustiti.
Treba, da naši tamošnji zasaknu rukave,
pak na posao, jer si inače tim načinom
sami kopamo grob.

Pred dvije godine bili su izbori za
administraciju u Čepiću. Javnost o ovim
izborima nije ništa doznala. Znamo, da
su se kod tih izbora borile dvije stranke,
hrvatska i talijanska. Valjda ovo naši prv-
vaci neznaju. Predobila je talijanska
stranka, recte Načinović-Fermelja. Prvi do-
biva plaću za svoj trud od občine, a za dru-
goga skrbi slavna junta. Za stranku tali-
jansku kod izbora za administraciju veli
se, da je glasovao i jedan naš svećenik.
Protiv ovim izborima učinjen bje sa hr-
vatske strane utok, koji je imao taj uspjeh,
da je jedan od onih, što su potpisali
utok, bio za vieće viećnika ubilježen u
crne knjige, te mu ne će taj grieh izbrisati
ni sam zub vremena. — Pred dva
mjeseca upozorilo se u „N. S.“ naše na
Plominštini, da će brzo imati občinske
izbore, pak neka se za iste priprave. Nu
na tu želju rek bi, da se nije nitko oba-
zirao. Zasto se nije i rem dalo prepisati
listine, te učinilo korake, da budu isti

arem u nekakvom redu: Ove će listine biti valjane za izbore u carevinsko, više pokrajinski sabor, a čulo se, da u Plominu znadu doći na izbore i oni, što se još niti rodili nisu, a kroz noć dođu na izbore i oni, što u Americi kruh služe. Čaše je mnijenje, da su na ove zadnje carevinske izbore morali poći na glasovanje, a nam naši u prvom tielu: Gospođa svecenici i učitelji česa bi se hojali? Čuli smo, da se je iz početka i mislilo pristupiti glasovanju, nu zatim se odustalo. Zašto? Pitamo razjašnjenja. Suviše čuli smo, da je jedan naš svecenik dao punomoći županu Načinoviću kao crkvenom služaru, davi mu tako crkvene glasove na njegovo raspolaganje, a ovaj je dakako glasovao za Talijane. Ako je tako, onda vjerujemo, zašto se nije pošlo na izbore dalo glas za svoju hrvatsku stranku.

Čitali smo u jednom listu, kako se neki tuži radi ovih izbora na političko društvo u Pazinu. Neka bi se tamo ustrojila posujilnica, konsumno društvo, te da bi tu bilo redovito polje za ozbiljan rad. Pristajemo uza sve ovo, ali želimo ipak staviti nekoje opazke. Naše političko društvo u Pazinu moralo bi se dati ovdje na mučan ali zahvalan posao. Talijansko političko društvo imade za svaku malenkost svoje sjednice. I mi treba, da bismo bili živahniji i marljiviji, pak da ne bismo imali toliko obzira lievo i desno. Političko društvo bi moralo davati naloge, kojima bi se morao svaki narodan čovjek pokoriti. Kod ovih se izbora rek bi baca krivnja i na političko društvo, pak se veli, ako se ono više ne skrbi, zašto bismo mi drugi? Zelite na Plominštini posujilnicu, onda se javite, tko će ju voditi? Znajte, da će vam tamo trebati blizu 200 hiljada K. Zaltejrate konsumno društvo, nu bolje da na to niti ne mislite. Tko na to misli, ne pozna položaja u Istri. Konsumno društvo nije za tamo. Neka se ustroji tamo i svagdje posujilnica, koja bi naručivala gospodarstvene potrebe. To je po mnijenju iskusnih ljudi jedini spas za naš narod, a ne konsumna društva. — Mislimo, da se ne će gledati tko je ovo pisao, već što je pisano. Samo da bi narodu bolje bilo!

(Neslažno se u svemu s Vama. Lahko je n. pr. rći „davati naloge“, ali kad tih naloga malo tko ili nitko nevrši. Nismo s Vama ni u pitanju konsumnih društava, pošto znamo, da takova društva na raznih mjestih Istre krasno napreduju i blagotvorno djeluju. Slažemo se pak posve s Vama, da nam treba na svakom polju što uztrajnijeg i ozbiljnijeg rada. Op. Ur.)

Porečki kotar:

Obćinski izbori u Vrsaru obavljeni su prošloga čedna uz vrlo nemarno sudjelovanje tamošnjih obćinara. Izabrani su svi predloženi izbornog odbora kako sliedi: III. tjelo sa 119, II. sa 42 i I. sa 24 glasa.

Koparski kotar:

Iz Buzeta nam pišu: Junij mjesec ove godine vrlo je čudan i promjenljiv, varav, za to je opravdan strah našeg poljodjelca, da ga nemilice ne iznenadi. Pa eto kakav je: svane dan vedar kao riblje oko, i sva je sreća, ako takav ostane do podne. Popodna naglo se naobladi sa prilično jakim vjetro, iz daleka nešto tutnji, nakon česa padne silna ploha, koja napuni lokve, kaluže i potoke. Sve su to znači tuče, ali na buzetštini nismo imali nesreće vidjeti ju. Ali za ovih rečenih naglih naoblacenja čuti je u Buzetu i okolici strljanje iz poljskih topova, kojih je ovdje priličan broj. Čuti ih je kao da smo u Mandžuriji usred bojna polja. Svi su žarki, ali još ne će da se prestanu boriti proti tmastim tučonošnim oblacima, koje reć bi, znadu razpršili i otjerati. Ovdje u praksi pokazali se vrlo uspješnim sredstvom proti nebeskom ledenom zrnju i odkad ih ponamjestiše, nije bilo oveće nesreće od tuče. Na ovo pucaje našeg zabrinutog seljanina i vinogradara odgovara nebo sa

silnom grmljavinom, pak se doimlje čovjeku ovo dvojak pucaje, treskanje i valjanje. Ovaj topničarski dvojak traje jedan sat, i ne će naši topovi da popuste, dok neopaze neprijatelja u biegu. Tako se eto kod nas ljudstvo uz pomoć Božju bori proti razornoj tući. Ali sasna drugičije biva u susjednim krajevima, koji nemaju tučobrana. Proslg čedna tuča se je nemilice sasila na vinograde Vrha, Draguča i Huma. Oštećila ih je znatno. Janan narod! Prieti mu druga zla godina. Ljudi, pomozite si sa nabavom tučobrana, a neka vam pomogne i vlada i milosrdni Bog.

Šopava agitačija. Gledah željno neke nedjelje našeg gospodskog sina, koji je nekom zgodnom prigodom širem obćinstvu govorio o jeziku, pak ga je na posliedku pozivao, da nigje ne rabi tuđi jezik osim svoj hrvatski. „Pak vas tko nagovorio i talijanski, a vi mu odgovarajte jedino u hrvatskom jeziku“. Dok je on govorio svom zestinom prirodjenom u Hrvatu, primaknmo se k meni naš čovjek seljačke ruke, pak mi prišapnuo na uho: eto, vidite ga, on nama ovako, a sa svojom suprugom, rodjenom Hrvaticom, vrlo rado svabčari doma i na putu.

Ja pomislih il se skriv il ne govori tako — I govor njegov dašto nije mogao uplivati na sve one koji su ga poznali. Naš narod vrlo cieni govor i govornike, ali osvjeđoći o nečemu može ga samirad, primjer, život. Manje dakle govori, više zbiljski radi! „Exempla trahunt, verba volant“.

Talijanska pobožnost. Naš vam je župnik vrlo čistila, skromna i narodna duša. Kako je zauzet za crkvu i vjeru, drži svibanjsku pobožnost zorum za hrvatsko seljačko pučanstvo, a večerom za Talijane i za sve one, koji k njima spadaju. Jutarnja pobožnost vrlo je dobro posjeđena od našeg puka, ali večerom, čudit čes se, prazna crkva, prazne klupe, par starica i starčića, to li je sve. Čudit čete se još većma, kad vam kažemo, da mogu nosi Talijanci ovu svibanjsku pobožnost slušati sasna u talijanskom jeziku, pak eto svejedno ne će im se u crkvu.

Pomislihi smo: Kako li bi oni rogorborili po novinama, da ne će poći u crkvu, u kojoj se tobož politizira, ako bi bile ove molitve hrvatske. Talijanska pobožnost! Ipak imadu ovi ljudi uplivnu rieč u biskupiji i u vatikanu! „Oh, mondo birbo!“

Franina i Jurina.

Fr. Ma da su nam neki dan prali na Vranji neki ter neki naši „prijatelji“ našu taneku.
Jur. Ala je bila baš fina kumpanija skupa.
Fr. Škoda da se nisu dali skupa litrat!
Jur. Ma bi jih bilo lepo vidje!
Fr. Ča da se Lindarski „Legasi“ z butiljama trataju?
Jur. Ja, ma jedan drugoga po glave.
Fr. Brižan Mate ča je dočekal.
Jur. Ono ča merila.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda.
dobivaju se
jedino u hrvatskoj tiskari
J. Krmpotić i drug. u Puli
uz cieniu od 2 do 10 para.

Razne primorske viesti.

Javna zahvala. Na čestitkah k mojem imendan zahvaljujem se ovim skupnosvim i pozdravljam sve što srdačnije, vrućom molbom i željom, da se u ovoj dobi velikih kušnja za naš narod što čvršće ujedini i jedinstveno postupamo proti toli mnogobrojnim nam neprijateljima.
U Beču 22. juna 1905.

Prof. Vjekoslav Spinčić,
zastupnik naroda.

Promaknuće. Dne 22. o. mj. bio je na bečkoj živinarskoj školi promaknut za živinarskog liečnika g. Fran Cek iz Hrušice kod Podgrada. Čestitamo srdačno mladomu živinaru i čestitomu rođoljubu!

Zamjenik zem. kapetana za Istru. Dosadašnji zamjenik zemalj. kapetana za Istru zem. prisjednik dr. Cleva zahvalio se je na toj časti, te je na njegovo mjesto bio imenovan zem. prisjednik dr. Chersich.

Dosadašnji zamjenik zem. kapetana g. Cleva imenovan je il će biti imenovan ravnatelj zem. bolnice u Puli, pa se ja radi toga zahvalio na spomenutoj časti. Njegovim odlazkom iz Poreča, ostali će izpražnjeno i jedno mjesto zem. prisjednika, koje će se popuniti u budućem zasjedanju zemaljskog sabora.

Imenovanja. Ministarstvo financija imenovalo je računarskog oficijala kod porezne uprave u Trstu g. Antona Flegu računarskim revidentom, te g. Dragutina Podreku, vrlo čestitoga našega rođoljuba iz Šterpeda, kraj Buzeta, računarskim oficijalom. Živio Drag!

Odsudjen učitelj škole „Lega Nazionale“ u Zrenju. Izvanjskim listovom pišu iz Istre, da je bio prošloga čedna odsudjen Cristoforo Bonat, učitelj na „Leginoj“ skoli u Zrenju na šest mjeseci težakoga zatvora radi oskvrnuća i zavedenja na bludnost četvero djevojčica.

Novine javljaju nadalje o tom groznom nedjelju talijanskog „prosvjetitelja“ naše dječice, da su pustile oblasti tu zvier u ljudskoj podobi postupao da se naučije svoga zlodjela, da su zatvarale po oružnicah naše ljude zbog kvelata, jer se pokušise proti tomu nečovjeku. Iste oskvrnute djevojčice, žrtve tog zlotvora, da su morale odgovarati radi krivog svjedočanstva, na koje bijahu zavedene od talijanskog miljenika Bonata, kojemu da se je pustilo prosto polje. Čuje se dapače da je taj nitkov dobio putnicu, da može bogato nadaren od svog društva sretno umaknuti u blaženu Italiju. Neznajući koliko su sve te potankosti istihle, molimo tamošnje prijatelje, da nas o svemu točno izvijestili izvole.

Novo školo. Skoro sve nove škole kod nas imadu prigovora. Ova nema sunca, ona je pod zemljom, treća nema toga ilit, a sve imadu pogrišen ulaz. Škole koštaju mnogo, i ne grade se za par godina već za uvijek. Nek se već jednom uzme u obzir sve prigovore, pa nek se učini uzor naer po kojem će se graditi sve škole. Dalmacija ima n. pr. dva nacrta, kod nas imamo kako konu na pamet padne. Za 12.000 K, što se ih obično potroši za školu, može se očekivati nešto liepoga. — Znam za školsku kuću (što je prvobitno bila namijenjena za krčmu), koju se je kupilo od privatnika, a mjesto, što ga je ovaj odlučio za konobu, danas je školska soba. Možete si misliti kako zdrav zrak mora da tu bude. To se nije kupilo možda pred 20 godina, već možemo reći jučer. U takvim prostorijama obolit će učitelji, a i djeca mogu tude dobiti klicu bolesti. Rekli smo bez zamjere; zelim, da se na školske zgrade više pazi, da ne budu u njima trpila djeca i učitelji, a bogme i obćinski novac. Sad će se graditi nove škole u Grdoseli i Trvižu. Uporozujemo pozvane faktore, da na tlabu pripreze kako se gradi!

Promjena programa. Na zadnjem zasjedanju istarskog sabora bilo je na dnevnom redu: Promjena § 27. školskog

zakona od dneva 9. X. 1901. o kvinkvenijama učitelja. Sabor je odročeo, dakle za sada ne bude ob ovom ništa. Polag zadnjeg zakona pripada učitelju prvi kvinkvenij nakon prvih pet godina službe, bez obzira kada je učitelj položio izpit sposobnosti. Ovaj izpit može biti položen i u petoj godini službe. Nekojim je učiteljem c. kr. zem. sk. više kvinkvenij priznalo, s toga se upozorjuje i drugi mladji učitelji, koji su dovršili 5 god. službe, neka i oni pitaju ovaj kvinkvenij. Zemaljski će odbor proti ovoj odluci zem. sk. više učiniti utok i to kako oni vele „iz principa“, ali su i sami osvjeđoćeni, da učitelji imadu pravo. Dokazuju to i time, što sada predlažu, da se ovaj paragraf promjeni. Predložiti će, neka se daje prvi kvinkvenij nakon pet godina iza isvita sposobnosti, kako je to prije bilo. Ono, što su pred četiri godine učiteljima dali, sada njim uzimlje, misleć: imadu učitelji i onako odviše plaće! — Zelim bismo pak, da bi se stvari o učiteljskim kvinkvenijama sa strane c. kr. oblasti brže riešavale.

Slika Evgenija Kumičića. Prispio je u Pulu g. Pepe Henneberg, slikar i nakladnik Kumičićeve slike. Liepo uspjela reprodukcija izradjena je u oleografiji u slavenskom umjetničkom zavodu V. Neuberta u Pragu. Preporučamo rođoljubom Istre, da podupru mladog hrvatskog slikara u njegovom poduhvatu. Ciena slici je sa liepim pozlaćenim il antiknim okvirom u velikom formatu K 28 za gotovo, a 32 na obročno odplaćivanje. Naručiti se može kod A. Gneзде, Zagreb.

Izlet na Učku. Dne 6. julyja poduzet će društvanice „Učkari“ izlet na Učku. Gospodu iz daljega pozivlje se, da budu u predvečerje toga dana u 6 1/2 sati u Vranji, stacija Luppoglava na okupu. Odanle krenut će se put Učke. U ponoći bit će skupna molitva na čast i slavu svete braće. Sutradan — iza razgledanja — čitat će „Presvijetli“ glagolacku mislu i odaslat će se brzovjani pozdrav u Rim.

Opaska: Treba uzet sobom i dalekozor, vidjet čemo „Modus vivendi“.
Do sretnoga vijđenja! Izletnik.

Zakletva kadeta pomorske vojne akademije na Ricci.

U nedjelju jutro obavljena je na ratnoj ladji „Kaiser Franz Joseph I.“ cerimonija prisjege kadeta. Položise zakletvu 25 kadeta drugog razreda.

Danas odploviše ratne ladje „Kaiser Franz Joseph I.“ i „Saida“ iz Rieke na naučno putovanje sa pitomcima prvog drugog i trećeg tečaja.

To putovanje trajati će do dneva 16. kolovoza o. g. Ladja „Franz Joseph I.“ ticati će luke Tivat, Maltu, Tuniz, Alžir, Kartagenu, Barcelonu, Marsilju, Ajaccio, Krf i Pulu, i to skupa 25 dana na moru, a 32 u lukama. Za „Saidu“ nije još opredjeljen raspored putovanja.

Povratak naših mornara iz Kine. Roditeljima mladića što služe u c. i k. mornarici javljamo, da će im se djeca doskora povratiti. Službeni list bečke vlade „Fremdenblatt“ javlja, da je ratni brod „Kaiserin Elisabeth“ (carica Jelisava), koja se skoro dvie godine nalazi u kineskim vodama, dobila nalag da prvi oktobra ostavi one strane te se povratu u Pulu, kamo će prispijeti koncem decembra ove godine. Brod taj ukrcati će na povratku i momčad što se nalazi u posadi kod austrijskog poslanictva u Pekingu. Ratni brod „Kaiser Franz Joseph I.“ zamieniti će u kineskim vodama brod „caricu Jelisavu“ i premiet će momčad, koja će dati zamienu posadi u Pekingu. Ovaj brod odputovat će iz Pule početkom septembra tek. god. te će se sastati s ratnim brodom koji se vraća po svoj prilici u Singapore.

Podpore za gradnju cesta. Zem. odbor u Poreču doznao je cestavnom odboru u Buzetu za gradnju ceste Buzet-Svi Sveti iznos od K 3000 iz zaklade, stvorene od nameta za cestovne gradnje u Buzetском kotaru, te je dozvolio cestavnom odboru u Motovunu za popravak mosta na riečici Botonigli iznos od 400 K.

Nadzornik za vjeronauk u pazinškoj gimnaziji. Prečastni g. P. Flego, kanonik i ravnatelj pisarne tršćansko-koparske biskupije, imenovan je nadzornikom za vjeronauk na c. k. hrvatskoj gimnaziji i na zemaljskoj talijanskoj prkos-gimnaziji u Pazinu.

Pravo javnosti.
Ministarstvo bogostojja i nastave podijelilo je pravo javnosti i trećem razredu pokrajinskog ženskog liceja u Puli za školsku godinu 1904—1905.
Ne treba ni reći, da je na ovoj školi uzdržavanoj i hrvatskim novcem naukovni jezik samo talijanski. To hoće tako kr. talijarska junta i zastupnici talijanskog parlamenta i možda još koji c. k.

Dobro jih pripravljaju.
Pod ovim naslovom čitamo u tršćanskoj »Edinosti« ovu zanimivu vijest: »Priatelj našega lista nam javlja, da je ove dane sreo u Trstu dvanaest mladića na ekskurziji u takovom odjelu, kako ju nose vojnički pitomci u Italiji (ta je uniforma nekako slična onoj tršćanskih gradskih redara). Posvuda je bilo mnogo propitkivanja, tko su i što traže ti mladići u Trstu. No, znatiželjnost se u brzo objasnila, kad se je doznalo iz njihovog govora, da su to domaći i to pitomci slavnoga »Instituto Agrario provinciale« u Poreču.

Po toj uniformi sudeć ne može biti nitko u dvojbi — izuzev, naravno, našu toliko slavnu koliko mudru vladu — kakav duh vlada na toj... poljođelskoj(!) školi!

Treba znati da je to pokrajinski zavod, kojeg bi imali pohadjati također mladići hrvatskih roditelja i kojega s ogromnim troškovima uzdržava cijela Istra. To je dakle zavod, koji nije namijenjen samo Talijanima. Ali čemu bi se uzrujavali? Ta stvar je dovoljno jasna.

Ponavljamo da smo u Austriji, a Istra je također u Austriji, te austrijska vlada hoće da vladaju samo Talijani, dakle neka joj bude!

Ponos svako kućodoma-lice jest valjana kava.

Katheriner-Kneippova sladna kava

ne smije kod priprave kava-rije koristiti ni najdomnu — kvačastvu ni najmanji.

Valja razbiti samo iz-vozne oznake s imenom »KATHERINER«.

J. KOPAC Odlikovana svijecarna na paru
Gorica — ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starješinstvu, p. n. slavnomoćinstvu svijeće iz prijesnoga pčelnoga voska kg. po K 4-90. Za prijesnost jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni sviteci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka, te plaća od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod ulozjenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Vrača na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod ulozjenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdan osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Cillo S. Stefano br. 9, prizemno desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Zahvala.

Povodom teške i dugotrajne bolesti mogam milog sinčića izrazujem najdublju zahvalnost veleuč. gosp. dru Franji Vyskočilu, liječnikom liječniku u Lovranu što ga je ne samo najvećom pomnjom liječio, nego i posve ozdravio. Ovom prilikom preporučujem veleuč. g. dra Franju Vyskočila celokupnome domaćem općinstvu, kao i svim gostovima u Lovranu, jer će u njemu naći vrstnog, savjestnog i iskusnog liječnika, koji se svim silama zauzima za svoje bolesnike.

Iginio pl. Persich.

Inžinir ŽIVIC preporuča.

svoj prokušani željezni plug sa tačkama (kolima) za oranje na pljevi i brajdama i drvlu za pljevu, zasijanje, rovanje itd., koji se sam ravna, jednostavan, lagan i jeftin. — Svoje dobro poznate ikropilne protli peronospori i svoje nepropustljive visoke preč. — Dobivaju se također svakovrstni strojevi za poljođelstvo i industriju, posebice pak pumpe za svaku poraba i cieti kod tvrdke:

Živic i drug.
Trst — Trgovinska ul. 2.

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva
goričko-solkanske stolarske zadruge
(prije Anton Cernigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom. Pokućstvo izrađuje se samo u pečl izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se također uz mjes. odplatu. Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji. Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Najbolje osvježujuće piće daju

Maršnerovi pjeneći limunovi bonboni

Najbolji samo sa ovom zaštitnom markom.

ukus malina, citriona, jagoda, metice i trešnjah.

Prvo dioničko društvo tvornice orientalskih slatkiša i čokolade prije

A. MARŠNER,
Kralj. Vinogradi. — Prag.
Ferdinandova ulica.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravno alkalisko-muriatna-litijaka kiselica vrlo bogata ugljikom kiselinom

izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liječnici autoriteti prepisuju ovu kiselicu s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grkljana protiv ulozima i reumal. kod želudačnog, plućnog, grčevog svih drugih katara, protiv hemoroidima (zlatnoj žilji, kod boli bubrega, mjehura, kamena, šećerne bolesti, trzaviti i satekih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrstno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“
ZAGREB, Illica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirođija, restauracijama i gostionama.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju poraba. Osobito odstranjuju trganje i katanje po koštih, nogu i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One neodoljivo spasovno djeluju kod bolesti želuca, nublaju katar, umiruju izbacivanje, otklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospješuju bolju probavu, čiste krv i crieva. Progone velike i male pišave, te sve bolesti od glistah dolazeće. Djeluju izvrstno protiv hrupavosti i promuklosti. Liče sve bolesti jetara i slezene te koliku i trganje u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv materinici i mardru, pa zato usmjernu manjku u mješnjoj grane neku lečno naručje pod naslovom: Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29 jednog tucela (12 boćica) se ne šalje. — Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucel (12 boć.) 4 K, 2 tucela (24 boć.) 8 K, 3 tucela (36 boć.) 11 K, 4 tucela (48 boć.) 14-60 K, 5 tucela (60 boć.) 17 K. — Posjedujem lišću i lišću priznanica, da ih nije moguće ovdje lišću, zato navodim samo imena neke gg. koja su sa osobljem uspjehom upotrebljavali Kapljice sv. Marka te podopisano ozdravile: Iv. Baričević, učitelj; Janko Kisić, kr. nadlogar; Stj. Borčić, zapnik; Ilija Manić, općinar; Sofija Vučkelić, šilica; Jozo Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Marko Zović, krojački majstor u Pazinu

— preporuča —

upravo prispjelo moderno sukno za proljeće i ljeto iz tvornice svjetskoga glasa. — Izradba po najnovijem kroju, a cijene umjerene. — Preuzima radnje za velečasno svećenstvo. Gotova odiela vazda na skladištu.

Imade na prodaju šivaće strojeve za krojače, postolare i slične obrtnike iz nagrađjene tvornice. Sastavni dielovi iz najbolje oceli. Jamstvo 8 godina. — Cijene su od K 60— do K 260—